

Konflikty między dziećmi w szkole są  
powszechne i właściwie  
nieuniknione.

Sytuacje te mogą przybierać różne formy – od niegroźnych, krótkotrwałych sporów po niebezpieczne sytuacje związane z użyciem przemocy wobec dziecka, czasem powtarzającej się wielokrotnie, niszcząco wpływającej na rozwój dziecka.

# Źródło konfliktów

Dzieci w szkole pochodzą z różnych domów, gdzie stosowane są różne metody wychowawcze.

W związku z tym mają inne systemy wartości i różnie oceniają te same sytuacje i ludzi.

Dzieli je także osobowość, temperament, zainteresowania czy zasób wiedzy i doświadczeń.

Konflikty między dziećmi to często  
pokaz siły czy chęci zdobycia uznania  
kolegów.

## **Czasem mogą być związane z:**

- rywalizacją o stopnie,
- układami koleżeńskimi,
- zazdrością o popularność innej osoby
- rywalizacją o chłopaka lub dziewczynę.

# Konflikt czyli co?

to sytuacja, w której uczestnicy dostrzegają niezgodność interesów, postaw, celów czy poglądów.

W szkole najczęściej dochodzi do niej, gdy jedna lub obie strony naruszają zasady współżycia, gdy próbując zaspokoić własne potrzeby nie uwzględniają i nie dostrzegają potrzeb innych.

Dzieje się tak często wówczas, gdy dziecko rozpoczyna naukę – stając w nowej sytuacji próbuje swoich „sił” i obserwuje, które rodzaje zachowań wywołują pożądane reakcje. To co przynosi korzyści, będzie powtarzane, to co nie jest skuteczne – wygasi się.

# **Przygotowanie dziecka do radzenia sobie w trudnych sytuacjach**

- budowanie poczucia własnej wartości dziecka,
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania emocji i mówienia o nich,
- wyposażanie dziecka w umiejętności wyrażania własnego zdania i asertywnej obrony swoich poglądów,
- uczenie reagowania na krytykę,
- budowanie umiejętności odmawiania,
- rozmawianie z dzieckiem o jego prawach w kontaktach społecznych.



Na temat trudnych sytuacji i sposobów ich rozwiązywania warto rozmawiać z dzieckiem przy każdej okazji.

Sposobnością do takich rozmów może być wspólna lektura, oglądanie filmu czy analiza konfliktów pojawiających się między rodzeństwem.

Dziecko powinno wiedzieć, jak może się bronić, gdy jest atakowane, do kogo może zwrócić się po pomoc, jeśli samo nie jest w stanie poradzić sobie w trudnej sytuacji.

# Co rodzice powinni zrobić, jeśli doszło do konfliktu?

Interwencja rodziców w sytuacji konfliktu między dzieckiem a rówieśnikami zależy od:

- wieku dziecka – im młodsze dziecko, tym większa pomoc rodziców może okazać się niezbędna – małe dzieci nie potrafią jeszcze kontrolować swoich emocji, znają też mniej strategii radzenia sobie z problemami;
- stopnia nasilenia konfliktu i jego wpływu na dziecko;
- oczekiwań dziecka wobec rodzica.

# **Metody działania, gdy dziecko ma konflikt z rówieśnikami w szkole**

# Niewielki konflikt

W przypadku drobnych sporów i konfliktów warto ograniczyć swoją rolę do wspierania dziecka w domu i uczenia strategii działania. Można pomóc dziecku przyjrzeć się zaistniałej sytuacji, jej przyczynom i przebiegowi i wspólnie wypracować pomysły na jej załagodzenie lub rozwiązanie. Ważne jest, aby w miarę możliwości pomysły rozwiązań były dziełem dziecka. Jeśli to rodzic coś proponuje, nie może swoich rozwiązań narzucać, a jedynie poddać dziecku pod rozwagę.

Aby dziecko mogło zastosować określone rozwiązanie, musi być ono dopasowane do jego możliwości, umiejętności i osobowości. Starsze dzieci często nie oczekują od rodziców pomysłów na rozwiązania. Chcą zostać wysłuchane i uzyskać wsparcie, zrozumienie dla swoich uczuć i trudności.

Strategia radzenia sobie w sytuacji niewielkiego konfliktu z rówieśnikami. Rodzic może uczyć dziecko jej stosowania!

# Poważny konflikt

W przypadku poważnych konfliktów, w których zagrożone jest bezpieczeństwo fizyczne dziecka lub jego dobrostan psychiczny, należy stanowczo reagować, szczególnie wtedy, gdy pojawiają się symptomy wskazujące, że dziecko przeżywa poważne trudności i nie radzi sobie z nimi.

# Oprócz pomagania dziecku w domu można:

- skontaktować się z rodzicami drugiej strony konfliktu i wspólnie wypracować rozwiązania,
- porozmawiać z nauczycielem/wychowawcą, dowiedzieć się więcej na temat konfliktu, wspólnie podjąć decyzję co do dalszych działań,
- poprosić szkołę o mediacje, w których uczestniczyć będą obie strony konfliktu i rodzice.



**Kiedy Państwa dziecko jest  
agresywne wobec rówieśników...**

**Rodziców powinny zaniepokoić  
zachowania dziecka świadczące  
o tym, że stosuje ono agresję  
werbalną czy fizyczną wobec  
rówieśników.**

# **Na problem agresji wobec rówieśników mogą wskazywać:**

- wdawanie się w bójki,
- brak tolerancji na odmienność,
- skłonność do negatywnych komentarzy pod adresem innych,
- nadmierna rywalizacja,
- silna potrzeba bycia najlepszym, zwyciężania.

W takiej sytuacji konieczna jest wnikliwa analiza zachowań dziecka pod kątem przyczyn, czasu ich trwania i konsekwencji dla dziecka.

**Zalecane działania dla rodziców,  
gdy dziecko ma problem z  
agresją wobec rówieśników:**

- Zapewnienie dziecku większej ilości czasu spędzanego z rodzicami lub innym stałym opiekunem zamiast, na przykład, wielogodzinnego ślęczenia przed ekranem komputera czy telewizora.
- Ograniczenie kontaktu dziecka z przemocą w telewizji czy grach komputerowych.
- Wprowadzenie jasnych zasad dotyczących zachowania i konsekwencji ich nieprzestrzegania (a także systemu nagród za zachowania zgodne z zasadami – to pomoże je utrwaląć).

- Dobra współpraca ze szkołą – wypracowanie planu działania zapobiegania agresywnym zachowaniom i określenie konsekwencji, jakie dziecko będzie ponosić w przypadku agresywnego zachowania (dziecko powinno ponosić konsekwencje swoich czynów).
- Czasami konieczna może okazać się pomoc psychologa w nabywaniu przez dziecko (a czasem również rodziców) nowych, bardziej konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze złością czy frustracją oraz budowania pozytywnych relacji z rówieśnikami.

Dziękuję za uwagę 😊

Psycholog - Bigoraj Ilona